Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Методичні рекомендації
до практичних занять для здобувачів освітньо-професійного ступеня
«фаховий молодший бакалавр»

галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D5 Маркетинг
освітньо-професійної програми «Комерційна діяльність»

Харків, 2026

Укладачка: Руденко Світлана Олександрівна, викладачка циклової комісії економіки, управління та адміністрування, спеціалістка вищої категорії, кандидатка філософських наук

Методичні рекомендації до практичних занять обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економіки, управління та адміністрування, протокол від 28.08.2026 р. № 1.

Методичні рекомендації до практичних занять розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії, протокол від 28.08.2026 р. № 1.

Вступ

Практичне заняття у закладі вищої освіти є однією з найважливіших форм навчального заняття, яке проводиться у формі виконання вправ та завдань, які є дотичними до попередньо визначеної теми.

Практичні заняття проводяться з основних тем навчальної програми, і вони є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета практичних занять — опанування здобувачами певного матеріалу навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх застосуванню мовних правил на практиці.

Практичні заняття за видами є різноманітними. Вибір залежить від змісту і особливостей теми, конкретного складу здобувачів.

Найбільш поширеними елементами організації проведення практичних занять при вивченні «Української мови за професійним спрямуванням» є відповіді на заздалегідь заявлені питання, виконання вправ, написання диктантів, складання документів, аналіз поширених помилок, виступи з рефератами, презентаціями, складання та аналіз есе та творів, доповіді, рольові ігри, дискусії, круглі столи тощо.

Здобувачам необхідно відвідувати кожне практичне заняття, оскільки пропуск позбавляє можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі.

Отже, практичні заняття є однією з форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти і становлять органічну частину освітнього процесу, що спрямована на формування культури та грамотності усної та письмової ділової української мови.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до програми навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» з метою ознайомлення з структурою проведення, особливостями підготовки до практичних занять, надання допомоги у виконані завдань, пропонованих викладачем, та забезпечення якості навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Критеріями оцінювання є правильність і повнота виконання завдань, самостійність виконання, відповідність установленим вимогам, логічність та обґрунтованість відповідей, знання норм сучасної української літературної мови, правильність застосування орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних і стилістичних норм, уміння складати й редагувати тексти професійного спрямування, оформлювати ділові документи відповідно до встановлених вимог, використовувати фахову термінологію, будувати логічні, послідовні та аргументовані усні й письмові висловлювання, дотримуватися норм професійного мовленнєвого етикету, грамотність і якість оформлення

роботи. Наявність мовних помилок, неточностей, неповного виконання завдання, неправильного використання фахової термінології, порушення норм сучасної української літературної мови або недотримання вимог до оформлення відповідно знижує рівень оцінювання. Максимально можливий бал за виконання кожного практичного завдання визначається відповідно до програми навчальної дисципліни. За невиконане завдання результат оцінювання не нараховується.

Теми практичних занять

Тема заняття	Кількість годин
Тема 1. Основи функціонування професійної мови: законодавство, стилістика, культура	
Практичне заняття 1.1. Основи професійного мовлення	4
Практичне заняття 1.2. Стилістика української мови	2
Практичне заняття 1.3. Культура українського професійного мовлення	2
Тема 2. Усні та писемні форми професійного спілкування	
Практичне заняття 2.1. Індивідуальні форми фахового спілкування	4
Практичне заняття 2.2. Колективні форми фахового спілкування	2
Практичне заняття 2.3. Особливості організації та проведення	2
Тема 3. Публічний виступ як різновид усного ділового мовлення	
Практичне заняття 3.1. Фактори успішності публічного виступу як інструменту побудови кар'єри	4
Практичне заняття 3.2. Особливості промов різних видів	2
Практичне заняття 3.3. Техніки публічних презентацій	2
Тема 4. Наукова комунікація як складова фахової діяльності	
Практичне заняття 4.1. Практики застосування термінології у професійному спілкуванні	2
Практичне заняття 4.2. Порівняльний аналіз загальнонаукової, міжгалузевої і вузькоспеціальної термінології	2
Практичне заняття 4.3. Шляхи подолання проблем у сучасному термінознавстві	2
Тема 5. Особливості професійного наукового викладу думки	
Практичне заняття 5.1. Практики застосування засобів наукового стилю	2
Практичне заняття 5.2. Практики написання завершених науково-дослідних робіт	2
Практичне заняття 5.3. Аналіз типових помилок при перекладі і редагуванні наукових текстів	2
Усього	**36**

Методичні рекомендації до практичних занять за темами

Тема 1. Основи функціонування професійної мови: законодавство, стилістика, культура

Практичне заняття 1.1. Основи професійного мовлення

Мета: аналіз фундаментальних теоретико-методологічних засад професійного мовлення українською.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1.Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Розкрийте зміст поняття «мова».
2.Розкажіть про українську мову професійного спрямування як навчальну дисципліну, зміст і завдання її.
3.Розкрийте зміст терміна «українська літературна мова». Якими ознаками відрізняється літературна мова від загальнонародної національної?
4. Дайте визначення мовної норми, назвіть різновиди мовних норм.
5.Назвіть словники, що фіксують орфографічні норми.
6.Який статус має українська мова в сучасній Україні.
7.Розкажіть про мову і мовленнєву професійну компетенцію. Спільні риси офіційно-ділового і наукового стилів.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf
2. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

3. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Практичне заняття 1.2. Стилістика української мови

Мета: надання здобувачам розуміння стилістики української мови та аналіз особливостей окремих стилів.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1.Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. У чому полягає інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів у професійній сфері?
2. Які метатекстові одиниці характерні для офіційно-ділового і наукового стилів?
3. Визначте спільні риси офіційно-ділового і наукового стилів.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf

2. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

3. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Практичне заняття 1.3. Культура українського професійного мовлення

Мета: аналіз теоретико-методологічних засад культури українського професійного мовлення**.**

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Назвіть та обгрунтуйте основні показники культури професійної мови.
2.У чому полягають особливості культури мови офіційно-ділового стилю (ділової мови)?
3.Загальна характеристика публічної монологічної мови та її ознаки.
4.Публічна діалогічна мова та ознаки порушення її культури.
5.Назвіть відомі Вам інструменти подолання мовних конфліктів у професійному спілкуванні.

2. Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».
3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf
2. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

3. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Тема 2. Усні та писемні форми професійного спілкування

Практичне заняття 2.1. Індивідуальні форми фахового спілкування

Мета: Аналіз особливостей та порівняльний аналіз індивідуальних та колективних форм фахового спілкування.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Охарактеризуйте ділову бесіду як різновид професійної діалогічної мови.
2.Доведіть важливість володіння культурою ведення телефонної розмови як різновиду професійної діалогічної мови.
3.Надайте характеристику суперечки як основи професійної дискутивно-полемічної мови.
4.Вкажіть відомі Вам прийоми суперечки.
5.У чому полягає етика професійного дискутивно-полемічного спілкування?

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf
2.Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Додаткові джерела інформації

3.Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Н. М. Савчук. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. – 160 с. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11539/1/ukrayinska_mova.pdf

Практичне заняття 2.2. Колективні форми фахового спілкування

Мета: Аналіз особливостей колективних форм фахового спілкування. Ознайомлення із найбільш розповсюдженими у колективах вимогами та зразками документообігу фірми, організації, підприємства, тощо. Правила ведення діловодства. Формування навичок культури ділового колективного усного та письмового спілкування.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. Дайте визначення поняття «документ» та його ролі у документообігу.
2. Назвіть основні вимоги щодо оформлення ділових паперів та визначте їх роль у діловому письмовому спілкуванні .
3. Які ділові папери належать до документів щодо особового складу?

4. Виконайте наступні вправи:

Вправа 1. Продовжить речення.

- Заява - це офіційне повідомлення ...
- За місцем виникнення заяви бувають ...
- Цей документ містить такі реквізити ...
- У складній заяві подаються відомості про те ...

Вправа 2. Напишіть заяву з проханням перевести вас з однієї академічної групи в іншу. Обґрунтуйте своє прохання.

Вправа 3. Продовжить речення.

- Автобіографія – це ...
- В автобіографіях обов'язково зазначають:
- Автобіографія – обов'язковий документ...
- Головні вимоги до її написання – ...
- Автобіографія має дві форми: ...
- В автобіографії усі відомості подаються в ...

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

2.Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Додаткові джерела інформації

3.Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Н. М. Савчук. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. – 160 с. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11539/1/ukrayinska_mova.pdf

Практичне заняття 2.3. Особливості організації та проведення переговорів

Мета: Цілісний аналіз переговорного процесу, етапів підготовки та проведення. Навчання стратегіям переговорної успішності.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. Власними словами визначте поняття «переговори».
2. Опишіть процудуру підготовки до переговорів.
3. Визначте стратегічні підходи до проведення переговорів.
4.Визначте правильну тактику і принципи успішних переговорів.
5.Як сприймати партнера в процесі переговорів?
6.Які рекомендації щодо проведення успішних переговорів Ви знаєте?

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

2.Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

Додаткові джерела інформації

3.Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Н. М. Савчук. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. – 160 с. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11539/1/ukrayinska_mova.pdf

Тема 3. Публічний виступ як різновид усного ділового мовлення

Практичне заняття 3.1. Фактори успішності публічного виступу як інструменту побудови кар'єри

Мета: надання здобувачам розуміння факторів успішності публічного виступу як інструменту побудови кар'єри у різні епохи цивілізаційного розвитку.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Охарактеризуйте особливості публічного виступу як різновиду усного мовлення.
2.Доведіть, що саме в Античності зароджується культура публічного виступу.
3.Охарактеризуйте особливості мовленнєвої культури Середньовіччя.
4.Риторика Відродження.
5.Особливості ораторського мистецтва Древньої Русі та Буржуазне ораторське мистецтво XVI - XX ст.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації:

Основні джерела інформації

1.Підгурська В. Ю, Голубовська І. В.. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf
2. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf
3. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

4. Ділова риторика та психологія спілкування. Методичні вказівки для самостійної роботи для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні галузі знань 07 – Управління та адміністрування,28 – Публічне управління та адміністрування спеціальностей: 073 –Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування, денної та заочної форм навчання / Богатчук С.С. Вінниця: ОЦ ВНАУ, 2022. 35 с. http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/31648.pdf

Практичне заняття 3.2. Особливості промов різних видів

Мета: надання здобувачам розуміння особливостей промов різних видів та аналіз рекомендацій щодо підготовки та виголошення промови.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Надайте загальну характеристику мітингових та агітаційних промов.
2.Наведіть приклад ділової або інформаційної промови.
3.Зазначте особливості ювілейних та вітальних промов.

4.Надайте приклад рекомендації щодо підготовки успішної промови.
5.Складіть власну промову для публічного виступу будь-якого виду.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1.Підгурська В. Ю, Голубовська І. В.. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf

2. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

3. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

4. Ділова риторика та психологія спілкування. Методичні вказівки для самостійної роботи для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні галузі знань 07 – Управління та адміністрування,28 – Публічне управління та адміністрування спеціальностей: 073 –Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування, денної та заочної форм навчання / Богатчук С.С. Вінниця: ОЦ ВНАУ, 2022. 35 с. http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/31648.pdf

Практичне заняття 3.3. Техніки публічних презентацій

Мета: надати здобувачам знання про різноманітні техніки публічних презентацій як запоруки їх успішності.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. Уточніть роль та функції оратора у організації ефективного спілкування.
2.Надайте класифікацію типів аудиторій.
3.Доведіть важливість постановки проблеми у формулюванні теми.
4.Опишіть техніки підготовки та проведення публічних презентацій.
5. Складіть твір-роздум на тему «Ораторське мистецтво як необхідна складова успішної професійної діяльності».

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих інформаційних джерел

Основні джерела інформації

1.Підгурська В. Ю, Голубовська І. В.. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с. http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf

2. Теорія і практика культури мови : курс лекцій : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. http://eprints.zu.edu.ua/38938/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9A%D0%9C%20%281%29.pdf

3. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Для студентів навчально-наукового фізико-технологічного інституту : [навч. посібник]. Луцьк, 2022. 192 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21232/1/posibnyk.pdf

Додаткові джерела інформації

4. Ділова риторика та психологія спілкування. Методичні вказівки для самостійної роботи для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні галузі знань 07 – Управління та адміністрування,28 – Публічне управління та адміністрування спеціальностей: 073 –Менеджмент, 281 – Публічне управління та адміністрування, денної та заочної форм навчання / Богатчук С.С. Вінниця: ОЦ ВНАУ, 2022. 35 с. http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/31648.pdf

Тема 4. Наукова комунікація як складова фахової діяльності

Практичне заняття 4.1. Практики застосування термінології у професійному спілкуванні

Мета: забезпечити здобувачам розуміння значущості та особливостей застосування термінології у професійному спілкуванні.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Які характерні риси термінології у професійному спілкуванні?

2. У чому виявляються особливості української термінології?

3. Запишіть 20 іншомовних термінів вашого майбутнього фаху, поясніть їх значення.

4.Чи є українські відповідники до термінів, які Ви запропонували у попередньому завданні? Надайте їх.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

1. Гарбар І. В. Наукова комунікація як складова фахової діяльності : методичні вказівки / І. В. Гарбар, А. І. Гарбар. – Миколаїв : НУК, 2023. – 84 с https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/198507b6-0f22-4b33-af70-de39b2dbf536/content

2. Діденко О. В., Шумовецька С. П., Наконечна А. О. Основи наукової комунікації : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 220 с. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3174/1/osnovy_naukovoi_komunikacii_didenko.pdf (с.4-118)

Додаткові джерела інформації

3. Наукова комунікація англійською мовою: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Спеціальності 014 Середня освіта (мова і література (англійська)) / Укладач Т.М. Кравченко.- Мукачево: МДУ, 2022. - 30 с. http://dspaces.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9509/1/Scientific_%20communication_%20in_%20English_%20methodological%20_guidelines_or_%20conducting_%20practical_%20classes_%20and_%20organizing_%20independent_%20work.pdf

Практичне заняття 4.2. Порівняльний аналіз загальнонаукової, міжгалузевої і вузькоспеціальної термінології

Мета: порівняти загальнонаукову, міжгалузеву і вузькоспеціальну системи термінології.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Які основні характерні риси загальнонаукової термінології?

2. Які основні характерні риси міжгалузевої термінології?

3. Які основні характерні риси вузькоспеціальної термінології?

4. Випишіть зі словника фахових термінів 10 понять, запишіть їх стислу дефініцію, визначте структуру та спосіб їх творення

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

1. Гарбар І. В. Наукова комунікація як складова фахової діяльності : методичні вказівки / І. В. Гарбар, А. І. Гарбар. – Миколаїв : НУК, 2023. – 84 с https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/198507b6-0f22-4b33-af70-de39b2dbf536/content

2. Діденко О. В., Шумовецька С. П., Наконечна А. О. Основи наукової комунікації : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 220 с. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3174/1/osnovy_naukovoi_komunikacii_didenko.pdf (с.4-118)

Додаткові джерела інформації

3. Наукова комунікація англійською мовою: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Спеціальності 014 Середня освіта (мова і література (англійська)) / Укладач Т.М. Кравченко.- Мукачево: МДУ, 2022. - 30 с. http://dspaces.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9509/1/Scientific_%20communication_%20in_%20English_%20methodological%20_guidelines_or_%20conducting_%20practical_%20classes_%20and_%20organizing_%20independent_%20work.pdf

Практичне заняття 4.3. Шляхи подолання проблем у сучасному термінознавстві

Мета: забезпечити розуміння основних проблем у сучасному термінознавстві та потенційних шляхів їх подолання.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями та виконання практичних завдань:
1. Назвіть основні проблем у сучасному термінознавстві.
2. Назвіть основні шляхи вирішення основних проблем у сучасному термінознавстві.
3. Зредагуйте словосполучення. Вкажіть терміносполуки і поясніть їх значення:

Штриховка геометричної фігури, друкувати текст врозрядку, штамповка деталей, включити світло, стержень економічної політики, по ліву сторону, залишитися в стороні, з усіх сторін, на всі чотири сторони, протирічить програмі, прийти до себе, згортання крові, перебувати в лікарні, іншими словами, справа в тому, вирішувати задачу, в самий раз, органи самоуправління, втратити свідомість, розписатися у відомостях,

користуватися льготами, відпала необхідність, в силу закону, в силу обставин, в строгому смислі слова, вступати в силу, залишаємо за собою право, немає смислу, попереджати хворобу, служити підставою, у протилежність, у цьому відношенні, це не має відношення до справи, це не рахується, явна помилка.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

1. Гарбар І. В. Наукова комунікація як складова фахової діяльності : методичні вказівки / І. В. Гарбар, А. І. Гарбар. – Миколаїв : НУК, 2023. – 84 с https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/198507b6-0f22-4b33-af70-de39b2dbf536/content

2. Діденко О. В., Шумовецька С. П., Наконечна А. О. Основи наукової комунікації : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 220 с. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3174/1/osnovy_naukovoi_komunikacii_didenko.pdf (с.4-118)

Додаткові джерела інформації

3. Наукова комунікація англійською мовою: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Спеціальності 014 Середня освіта (мова і література (англійська)) / Укладач Т.М. Кравченко.- Мукачево: МДУ, 2022. - 30 с. http://dspaces.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9509/1/Scientific_%20communication_%20in_%20English_%20methodological%20_guidelines_or_%20conducting_%20practical_%20classes_%20and_%20organizing_%20independent_%20work.pdf

Тема 5. Особливості професійного наукового викладу думки

Практичне заняття

5.1. Практики застосування засобів наукового стилю

Мета: забезпечити розуміння особливостей професійного наукового викладу думки та відпрацювати їх на практиці.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. Що зумовлює в науковому стилі вибір мовних засобів?

2.Поясніть відмінність плану від тез і конспекту як джерела наукової інформації.

3.Сформулюйте основні вимоги до плану й конспекту джерела наукової інформації.
4.У якій послідовності викладається матеріал у науковій праці ?
5.Що таке анотація?

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

1. Діденко О. В., Шумовецька С. П., Наконечна А. О. Основи наукової комунікації : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 220 с. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3174/1/osnovy_naukovoi_komunikacii_didenko.pdf

2. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоюх, І. П. Левчук [та ін.] – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 172 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21023/1/%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8_%D0%A3%D0%9C%D0%9F%D0%A1_%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf

Додаткові джерела інформації

3. Практикум з культури наукового технічного мовлення фахівця. Навчальний посібник. Укладачі: Н.В. Тільняк, Л.М. Сидоренко. Електронне мережне навчальне видання Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. с. 99
https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a60e0767-3d1b-485b-bc6a-a18d9528c5c2/content

4. Методичні матеріали щодо мовних особливостей написання наукових статей в Україні та за її межами. Дніпро : Дніпровський гуманітарний університет, 2021. – 39 с.
https://dgu.edu.ua/files/images/pages/other/nmv/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%B0.pdf

Практичне заняття 5.2. Практики написання завершених науково-дослідних робіт

Мета: забезпечити здобувачам необхідні теоретичні знання та виробити певні навички щодо написання завершених науково-дослідних робіт

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1.Які види завершених науково-дослідних робіт Ви знаєте?
2.У чому полягають особливості написання науково-дослідних робіт?
3. Спростуйте або підтвердьте тезу та складіть алгоритм міркування:

1. Кожен, хто пише, потребує словника синонімів. Важко тримати в голові й мати напоготові усі слова нашої мови. Часто-густо трапляється, що людина береже в пам'яті туманне уявлення про існування певного нюансу слова, але самого слова пригадати не може (С. Караванський).
2. Слова вітати й вітатися різняться не тільки граматичними ознаками, а й за лексичним значенням.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

1. Діденко О. В., Шумовецька С. П., Наконечна А. О. Основи наукової комунікації : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 220 с. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3174/1/osnovy_naukovoi_komunikacii_didenko.pdf

2. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоюх, І. П. Левчук [та ін.] – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 172 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21023/1/%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8_%D0%A3%D0%9C%D0%9F%D0%A1_%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf

Додаткові джерела інформації

3. Практикум з культури наукового технічного мовлення фахівця. Навчальний посібник. Укладачі: Н.В. Тільняк, Л.М. Сидоренко. Електронне мережне навчальне видання Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. с. 99
https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a60e0767-3d1b-485b-bc6a-a18d9528c5c2/content

4. Методичні матеріали щодо мовних особливостей написання наукових статей в Україні та за її межами. Дніпро : Дніпровський гуманітарний університет, 2021. – 39 с.
https://dgu.edu.ua/files/images/pages/other/nmv/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%B0.pdf

Практичне заняття 5.3. Аналіз типових помилок при перекладі і редагуванні наукових текстів

Мета: забезпечити здобувачам необхідні знання для здійснення аналізу типових помилок при перекладі і редагуванні наукових текстів. Сформувати вміння редагування.

Підготовка до заняття: ознайомитися з лекційним матеріалом до теми та рекомендованими джерелами інформації, опрацювати завдання до самостійної роботи за темою.

Хід заняття

1. Перевірка підготовки до заняття: усне опитування за такими питаннями:

1. Які види перекладу Вам відомі? У чому їх особливості?
2. Назвіть типові помилки під час перекладу наукових текстів українською.
3. Як правильно обрати синонім під час перекладу?
4. У чому складність перекладу термінів?
5. Назвіть типові помилки у змісті й будові висловлювань.

2.Виконані завдання необхідно подати на перевірку через Портал навчальних ресурсів ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

3. Підведення підсумків.

Список рекомендованих джерел інформації

Основні джерела інформації

Додаткові джерела інформації

3. Практикум з культури наукового технічного мовлення фахівця. Навчальний посібник. Укладачі: Н.В. Тільняк, Л.М. Сидоренко. Електронне мережне навчальне видання Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. с. 99
https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a60e0767-3d1b-485b-bc6a-a18d9528c5c2/content

4. Методичні матеріали щодо мовних особливостей написання наукових статей в Україні та за її межами. Дніпро : Дніпровський гуманітарний університет, 2021. – 39 с.
https://dgu.edu.ua/files/images/pages/other/nmv/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%B0.pdf